

Nordisk Arkitekturforskning, som i mange år har haft til huse på Chalmers i Göteborg, har flyttet redaktionen til Arkitektskolen i Aarhus. Arkitektskolen er ikke gået ind i arbejdet med NA på baggrund af en velovervejede strategi for tidsskriftets fremtidige redaktionelle linje, men af mere pragmatiske årsager. Redaktionen i Göteborg ville gerne aflastes, og i Århus er vi i gang med at udvikle et forskningsmiljø – og de to ting har noget med hinanden at gøre.

Indtil for få år siden var Arkitektskolen i Aarhus ikke officielt en forskningsinstitution, skolens opgave var primært at uddanne arkitekter. Med de aftaler, der indgås mellem arkitektskolerne og Kulturministeriet, har Arkitektskolen i Aarhus forpligtet sig til at opruste forskningen, og vi befinder os i en periode præget af store forandringer. Der er i de senere år opbygget en ph.d. uddannelse, og der er indført en stillingsstruktur, som giver videnskabelige medarbejdere ret og pligt til at forske i lighed med universitetsansatte akademikere. Samtidig er der sket en omlægning af administrationen af de statslige forskningsbevillinger, og Arkitektskolen søger som andre institutioner at få del i disse midler for at kunne øge omfanget af sine forskningsaktiviteter.

I den situation bliver et tidsskrift som NA på flere måder interessant for Arkitektskolen. Det bliver interessant at læse og være orienteret om forskningsprojekter i de nordiske lande, og det bliver interessant at få optaget artikler i tidsskriftet som led i den publiceringsforpligtelse, de fleste forskere er pålagt. Endelig kan tidsskriftet være et element i netværksopbygning. Men derfor behøver man jo ikke ligefrem at skulle redigere tidsskriftet!

På sidste års styrelsesmøde i Nordisk forening for Arkitekturforskning blev mulighederne for at overgå til et web-distribueret tidsskrift diskuteret, og stemningen var positiv. Det rejser en række spørgsmål, som foreningen og kredsen bag tidsskriftet skal tage stilling til. Set fra et forskersynspunkt rummer web muligheder, som et almindeligt tidsskrift ikke kan hamle op med.

- Foruden at bringe artikler, kan der bringes baggrundsstof og links til anden litteratur og personer.
- Ud over tekst og billeder kan der vises digitale modeller, animationer, videosekvenser og afspilles lyd.
- Der opbygges med tiden en database af allerede publiceret materiale, som kan anvendes af arkitekturforskere.
- Tidsskriftet kan nå ud til en større kreds.
- Der kan debatteres og etableres uformelle samarbejdsrelationer mellem forskere, der måske aldrig eller sjældent har lejlighed til at mødes i den virkelige verden.
- Økonomien kan være et argument, der taler for at benytte web. Hvis trykkeudgiften flyttes fra tidsskriftet til læsen kan det betyde, at bladet kan produceres med færre udgifter.

Men det rejser også spørgsmål, som må overvejes.

- er det også attraktivt for forskere at publicere i et tidsskrift, der ikke trykkes og distribueres med postvæsnet?
- Er granskere villige til at påtage sig det store arbejde, det er, at granske artikler, hvis de ikke akkrediteres i et trykt tidsskrift?
- Hvorfra skal tidsskriftet få indtægter, hvis det skal være frit tilgængeligt på Internettet?

Redaktionen i Århus er ikke afklaret på spørgsmålet om et web-distribueret tidsskrift. Det vil sige, der er ingen tvivl om, at tidsskriftet skal udvikles, så det udnytter de fordele som web giver forskerne. Spørgsmålet er ikke, om vi skal lave et web-tidsskrift, men snarere hvor længe der skal fremstilles en trykt udgave af tidsskriftet. Indtil videre kommer der både en trykt og en digital version af NA, idet tidsskriftet fremstilles som det er sket hidtil, hvorefter hele tidsskriftet eller dele af det gøres tilgængeligt i PDF-format på Internettet. Det store skift indtræder hvis der en dag ikke skal fremstilles et trykt tidsskrift, – da vil tidsskriftets form ændre sig. Det er ikke op til redaktionen i Århus at træffe den beslutning, og lige nu er vi optaget af at sætte os ind i de mange opgaver, der er forbundet med at redigere et nordisk videnskabeligt arkitekturtidsskrift, men når vi er blevet mere erfarne vil spørgsmålet om udvikling af et digitalt tidsskrift blive sat på vores dagsorden.

Det foreliggende nummer af NA er det første redaktionen i År-

hus er involveret i, og som det fremgår er det ikke nogen markant start, det er nemlig et "opsamlingsnummer", hvor redaktionen har samlet en række indkomne artikler, der ikke har noget fælles tema, men bringes fordi den afgående redaktion eller den nye redaktion har vurderet, at artiklerne er af interesse for NA's læsere. Hvis der er en tendens i indholdet i dette nummer må det være, at mange indlæg beskæftiger sig med forskningsmetode og hvad arkitekturforskning er. Det er ikke kun i Århus, at forskningen er til debat. På NA's årsmøde som finder sted i april 2001 på Arkitektskolen i Århus vil spørgsmålet blive indsnævret, idet temaet for årsmødet er Arkitekturforskning og IT. Det skal altså handle om, hvordan IT indgår i arkitekturforskningen som et nyt redskab, der giver nye muligheder for forskningen, men som også ændrer måden arkitektur frembringes på og arkitektens rolle i denne proces. Spørgsmålet om, hvad arkitekturforskning er, afsluttes altså ikke i dette nummer.

NA er afhængigt af, at der indsendes artikler, og vi regner fortsat med at modtage artikler fra nordiske forskere. I redaktionen håber vi også på, at vi kan blive udfarende for at få belyst aktuelle emner i tidsskriftet. Vi vil gerne strække et tema over flere numre, så der kan indsendes artikler eller debatindlæg, der forholder sig til temaet, og vi overvejer om tidsskriftet skal have faste emner i hvert nummer, som indsendte artikler kan relateres til. Det er også nærliggende at benytte tidsskriftet til at informere om nordiske forsknings-symposier, seminarer og konferencer der henvender sig til arkitektur-forskere.

Udgivelse af NA forudsætter en masse menneskers indsats. Artikelskrivere, boganmeldere og debattører får ikke noget honorar, de får fornøjelsen af at skrive, og de får deres navn i tidsskriftet – arbejdet skal altså bære lønnen i sig selv. Granskere får som nævnt også kun fornøjelsen, det samme gælder redaktionen og de fleste andre, som er involveret i produktion af tidsskriftet. Der skal altså en god portion engagement til at fremstille et tidsskrift. Vi håber, at de drøftelser vi skal i gang med før NA bliver digitalt kan være med til at øge engagementet og interessen for tidsskriftet.

Som hidtil vil en del af de artikler, der bringes hidrøre fra indsendte manuskripter, og som konsekvens af flytning af redaktionen til Århus vil vi opfordre til at artikler, fremover sendes til redaktionen på Arkitektskolen i Århus. Det kan gøres mest enkelt ved at sende e-mail til følgende adresse: na@a-aarhus.dk. NA har fortsat redaktionsmedlemmer i hvert af de nordiske lande, og vi vil forsøge at opbygge et net af granskere fra alle landene.

Redaktionen på Arkitektskolen i Aarhus